T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2019/662
KARAR NO : 2019/662
KARAR TR : 21.10.2019

ÖZET: 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu uyarınca soruşturma konusu eylemin kabahat olduğu değerlendirilerek, Cumhuriyet savcısı tarafından verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesinin gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : M.D.
Vekili : Av. İ.K.
Davalılar : 1- Adalet Bakanlığı
Vekili : Av. U.B.
2- Ambarlı Gümrük Müdürlüğü
Vekili : Av. R.P.

O L A Y : İstanbul Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü'nce yapılan soruşturma sırasında, davacı M.D.'in yönetim kurulu üyesi ve yetkilisi olduğu D. Plastik Sanayi ve Tic. A.Ş. adına tanzimli 04.11.2010 tarihli 2010/D1-06025 sayılı Dahilde İşleme İzin Belgesi kapsamında, Ambarlı Gümrük Müdürlüğünce D. Plastik Sanayi ve Tic. A.Ş. adına tescilli 03.08.2011/IM123760, 11.08.2011/IM128765 ve 24.01.2011/IM011371 tarih ve sayılı ithalat beyannameleri muhteviyatı eşyaları, gümrük muafiyetli olarak yurda ithal ettiği ürünü, süresi içinde tamamen ihraç etmediği, verilen 30 günlük süre içinde de gümrükçe onaylanmış bir işlem ve kullanıma tabi tutmadığından bahisle yapılan ihbar üzerine, "geçici ithalat ve dahilde işleme rejimi kapsamındaki ithal edilen eşyayı gümrüksüz olarak serbest dolaşıma sokmak" eyleminin kabahat olduğu değerlendirilerek, davacı adına Büyükçekmece Cumhuriyet Başsavcılığı Kabahat Bürosunun 09.10.2012 gün ve Kabahat Defteri No:2012/3477, Karar No:2012/2394 sayılı kararı ile, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun 3. maddesinin dokuzuncu fikrası uyarınca 528.444,00 TL idari para cezası verilmiştir.

Davacı vekili, idari yaptırım kararının kaldırılması istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

BÜYÜKÇEKMECE 2. SULH CEZA MAHKEMESİ; 18.7.2013 gün ve D.İş:2012/2097 sayı ile; 5607 sayılı Kanunda yapılan değişiklik ile kaçakçılık fiiline ilişkin kabahatlerin 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 235. maddesi ile yeniden düzenlendiği ve bu Kanunda başvuru yolunun idare mahkemesi olarak gösterildiği gerekçesiyle başvurunun görev yönünden reddine karar vermiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

İstanbul 7. İdare Mahkemesi, 27.02.2015 gün ve E:2013/2194, K: 2015/359 sayılı kararı ile, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu uyarınca Cumhuriyet Savcısı tarafından verilen idari para cezasının idari makam ve mercilerce değil de soruşturma konusu fiilin suç olmayıp kabahat olarak değerlendirilmesi sonucu Cumhuriyet Başsavcılığı'nca verildiği dikkate alındığında, kararın idari işlemden çok, yargısal nitelikte bir yetkinin kullanılması sonucu verilen ceza niteliğini taşıdığının açık olduğunu belirterek, davanın çözümünün Kabahatler Kanunu hükümleri uyarınca adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş, davacı tarafından temyiz edilen kararın, Danıştay Onuncu Dairesinin 12.09.2018 gün ve E:2015/3942, K:2018/2555 sayılı kararı ile,2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulması gerekirken, davanın görev yönünden reddedilmesinde hukuki isabet bulunmadığı gerekçesiyle bozulmasına karar verilmiş, Adalet Bakanlığı vekilinin karar düzeltme talebi, Danıştay Onuncu Dairesinin 12.03.2019 gün ve E:2019/45, K:2019/1986 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

İSTANBUL 7. İDARE MAHKEMESİ; 16.07.2019 gün ve E:2019/1142 sayı ile, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu uyarınca Cumhuriyet Savcısı tarafından verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın çözümünün Kabahatler Kanunu hükümleri uyarınca adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurul-masına karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesinin Hicabi DURSUN'un başkanlığında, Üyeler Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol

SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 21.10.2019 tarihli toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyası Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun 3. maddesinin dokuzuncu fıkrası uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

5607 sayılı Kanun'un "Suçlar ve Kabahatler" başlığı altında düzenlenen 3. maddesinin dokuzuncu fıkrasında, "Geçici ithalat, dahilde işleme ve gümrük kontrolü altında işleme rejimi çerçevesinde ülkeye getirilen eşyayı, gümrük işlemlerini gerçekleştirmeksizin serbest dolaşıma sokan kişiye, eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı idari para cezası verilir","Yetkili merciler" başlığı altında düzenlenen 17. maddesinin birinci fıkrasında, "Bu Kanun hükümlerine göre idari para cezasına karar vermeye Cumhuriyet savcısı, 14 üncü madde hükümlerine göre mülkiyetin kamuya geçirilmesine ise Cumhuriyet savcısının talebi üzerine, sulh ceza mahkemesi yetkilidir. Bu kararlara karşı, 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümlerine göre kanun yoluna başvurulabilir" denilmekte iken; Kanunun 3. maddesinin başlığı "Kaçakçılık suçları", maddenin dokuzuncu fıkrası ise, "İhracat gerçekleşmediği halde gerçekleşmiş gibi göstermek ya da gerçekleştirilen ihracata konu malın cins, miktar, evsaf veya fiyatını değişik göstererek ilgili kanun hükümlerine göre teşvik, sübvansiyon veya parasal iadelerden yararlanmak suretiyle haksız çıkar sağlayan kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Beyanname ve eki belgelerde gösterilen ile gerçekte ihraç edilen eşya arasında yüzde onu aşmayan bir fark bulunması halinde, sadece 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu hükümlerine göre işlem yapılır" şeklinde önce 28.3.2013 gün ve 6455 sayılı Kanunun 54. maddesi ile yeniden düzenlenmiş, fıkrada yer alan "İhracat gerçekleşmediği halde gerçekleşmiş gibi göstermek ya da gerçekleştirilen ihracata konu malın cins, miktar, evsaf veya fiyatını değişik göstererek ilgili kanun hükümlerine göre teşvik, sübvansiyon veya parasal iadelerden yararlanmak suretiyle haksız çıkar sağlayan" ibaresi "İlgili kanun hükümlerine göre teşvik, sübvansiyon veya parasal iadelerden yararlanmak amacıyla ihracat gerçekleşmediği hâlde gerçekleşmiş gibi gösteren ya da gerçekleştirilen ihracata konu malın cins, miktar, evsaf veya fiyatını değişik gösteren" şeklinde, 18.6.2014 gün ve 6545 sayılı Kanunun 89. maddesi ile değiştirilmiş, 28.3.2013 gün ve 6455 sayılı Kanunun 66. maddesiyle 17. maddesinin birinci fıkrası yürürlükten kaldırılmış, aynı Kanunun 64. maddesi ile düzenlenen geçici 8. maddesinin ikinci fıkrasında ise, "Bu Kanunun yayımı tarihinden önce işlenen bu Kanuna muhalefet kabahatlerinde, lehe hükümlerin uygulanması usulü 5252 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi hükmüne göre yapılır" hükmü yer almıştır.

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 235.maddesinde, "Teminat alınmış olsa bile, gümrük işlemlerine başlanmadan veya bu işlemler bitirilip gümrük idaresinin izni alınmadan antrepolardan veya gümrük idaresince eşya konulmasına izin verilen yerlerden kısmen veya tamamen eşya çıkarılması halinde, çıkarılan eşyanın ithalat veya ihracat vergilerinin yanı sıra,bu vergilerin üç katı para cezası alınır " denilmekte iken, madde;

"1. Serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulan eşyaya ilişkin olarak, yapılan beyan ile muayene ve denetleme veya teslimden sonra kontrol sonucunda;

a) Eşyanın genel düzenleyici idari işlemlerle ithalinin yasaklanmış olduğunun tespiti halinde, eşyanın gümrük vergilerinin alınmasının yanı sıra, gümrüklenmiş değerinin dört katı idari para cezası verilir.

b) (a) bendindeki eşyanın değersiz, artık veya atık madde olması durumunda, idari para cezası; dökme halinde gelen eşya için ton başına otuz bin Türk Lirası, ambalajlı gelmesi halinde kap başına altı yüz Türk Lirası olarak hesaplanır ve eşya yurtdışı edilir.

c) Eşyanın ithali, lisansa, şarta, izne, kısıntıya veya belli kuruluşların vereceği uygunluk veya yeterlilik belgesine tabi olduğu halde uygunluk ve yeterlilik belgesine tabi değilmiş veya belge alınmış gibi beyan edildiğinin tespit edilmesi halinde, eşyanın gümrük vergilerinin yanı sıra, eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı idari para cezası verilir.

d) (c) bendindeki eşyanın değersiz, artık veya atık madde olması durumunda, idari para cezası; dökme halinde gelen eşya için ton başına sekiz bin Türk Lirası, ambalajlı gelmesi halinde kap başına iki yüz Türk Lirası olarak hesaplanır ve eşya yurtdışı edilir.

2. İhracat rejimine tabi tutulan eşyaya ilişkin olarak, yapılan beyan ile muayene ve denetleme veya kontrol sonucunda;

a) Eşyanın genel düzenleyici idari işlemlerle ihracının yasaklanmış olduğunun tespiti halinde, eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı idari para cezası verilir.

b) Eşyanın ihracı, lisansa, şarta, izne, kısıntıya veya belli kuruluşların vereceği uygunluk veya yeterlilik belgesine tabi olduğu halde uygunluk ve yeterlilik belgesine tabi değilmiş veya belge alınmış gibi beyan edildiğinin tespit edilmesi halinde, eşyanın gümrüklenmiş değeri kadar idari para cezası verilir.

3. Yolcuların, gümrük mevzuatına göre kişisel ve hediyelik eşya kapsamı dışında olup beyanlarına aykırı olarak üzerlerinde, eşyası arasında veya taşıma araçlarında çıkan ya da başkasına ait olduğu halde kendi eşyasıymış gibi gösterdikleri eşyanın gümrük vergileri iki kat olarak alınır ve eşya sahibine teslim edilir. Gümrük vergileri ödenmediği takdirde, eşya gümrüğe terk edilmiş sayılır.

4. Birinci fıkranın (a) ve (c) bentlerinde belirtilen eşyaya el konularak mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir ve eşya 177 ila 180 inci madde hükümlerine göre tasfiyeye tabi tutulur. (Ek cümle: 18/1/2017 - 6770/12 md.)

Kara, deniz ve hava ulaşım araçları hakkında verilen el koyma kararları, bu araçların siciline şerh verilmek suretiyle icra olunarak el koyma ve mülkiyetin kamuya geçirilmesi işlemlerine devam edilir.

5. Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen ve transit rejim beyanında bulunulan serbest dolaşımda olmayan eşyanın, beyan edilenden belirgin bir şekilde farklı cinste eşya olduğunun tespiti halinde, farklı çıkan eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı idari para cezası verilir " şeklinde 28/3/2013 gün ve 6455 sayılı Kanun'un 12. maddesi ile yeniden düzenlenmek suretiyle, 5607 sayılı Kanun'da kaçakçılık fiillerine ilişkin kabahatlerle ilgili düzenlemeler tamamen ortadan kaldırılmış, 4458 sayılı Kanun ile kaçakçılık fiillerine ilişkin kabahatler yeniden düzenlenmiştir. Bu Kanun'un " İtirazlar " başlığı altında düzenlenen 242. maddesinde ise, "1. Yükümlüler kendilerine tebliğ edilen gümrük vergileri, cezalar ve idari kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde bir üst makama, üst makam yoksa aynı makama verecekleri bir dilekçe ile itiraz edebilir.

2. İdareye intikal eden itirazlar otuz gün içinde karara bağlanarak ilgili kişiye tebliğ edilir.

3. İtiraz dilekçelerinin süresi içinde yanlış makama verilmesi halinde, itiraz süresinde yapılmış sayılır ve idarece yetkili makama ulaştırılır.

4. İtirazın reddi kararlarına karşı işlemin yapıldığı yerdeki idari yargı mercilerine başvuru-labilir" hükmü yer almıştır.

30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 'Cumhuriyet savcısının karar verme yetkisi " başlığını taşıyan 23. maddesinde ise, "(1) Cumhuriyet savcısı, kanunda açıkça hüküm bulunan hallerde bir kabahat dolayısıyla idarî yaptırım kararı vermeye yetkilidir.

(2) Bir suç dolayısıyla başlatılan soruşturma kapsamında bir kabahatin işlendiğini öğrenmesi halinde Cumhuriyet savcısı durumu ilgili kamu kurum ve kuruluşuna bildirebileceği gibi, kendisi de idarî yaptırım kararı verebilir.

(3) Soruşturma konusu fiilin kabahat oluşturduğunun anlaşılması halinde Cumhuriyet savcısı bu nedenle idarî yaptırım kararı verir. Ancak, bunun için ilgili kamu kurum ve kuruluşu tarafından idarî yaptırım kararı verilmemiş olması gerekir" denilmiş; aynı Kanun'un "Başvuru yolu" başlığı altında düzenlenen 27. maddesinin altıncı fikrasında, "Soruşturma konusu fiilin suç değil de kabahat oluşturduğu gerekçesiyle idari yaptırım kararı verilmesi halinde; kovuşturmaya yer olmadığı kararına itiraz edildiği takdirde, idari yaptırım kararına karşı başvuru da bu itiraz merciinde incelenir" ;

5252 sayılı "Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un, "Lehe olan hükümlerin uygulanmasında usul" başlığı altında düzenlenen 9. maddesinde de,

" ….. (3) Lehe olan hüküm, önceki ve sonraki kanunların ilgili bütün hükümleri olaya uygulanarak, ortaya çıkan sonuçların birbirleriyle karşılaştırılması suretiyle belirlenir " hükmü yer almıştır.

Dosyanın incelenmesinden, İstanbul Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdür-lüğü'nce yapılan soruşturma sırasında, davacının yetkilisi olduğu D. Plastik Sanayii A.Ş. adına işlem gören DİİB. kapsamında, yurda ithal edilen eşyaların gümrük işlemine tabi tutulmadan serbest dolaşıma sokulduğundan bahisle yapılan ihbar üzerine, "geçici ithalat ve dahilde işleme rejimi kapsamındaki ithal edilen eşyayı gümrüksüz olarak serbest dolaşıma sokmak" eyleminin kabahat olduğu değerlendirilerek, davacı adına Büyükçekmece Cumhuriyet Başsavcılığı Kabahat Bürosunun 09.10.2012 gün ve Kabahat Defteri No:2012/3477, Karar No:2012/2394 sayılı kararı ile, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun 3. maddesinin dokuzuncu fikrası uyarınca 528.444,00 TL idari para cezası verildiği anlaşılmıştır.

30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır"; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fikrasında ise "idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygula-nacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, 5607 sayılı Kanunun olay tarihinde yürürlükte bulunan maddesi ve yapılan soruşturma sırasında, soruşturma konusunun kabahat olduğu değerlendirilerek, 5326 sayılı Kanun uyarınca, Cumhuriyet Savcısı tarafından davacıya verilen idari para cezasının, 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu ve Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümlerinin dikkate alınacağı, anılan Kanunun 27.

maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca ve aynı maddenin altıncı fıkrasında, soruşturma konusu fiilin kabahat oluşturduğu gerekçesiyle idari yaptırım kararı verilmesi halinde; kovuşturmaya yer olmadığı kararına itiraz edildiği takdirde, idari yaptırım kararına karşı başvurunun da bu itiraz merciinde inceleneceği açıkça belirtildiğinden, 5607 sayılı Kanun'un 28.3.2013 gün ve 6455 sayılı Kanunun 64. maddesi ile düzenlenen geçici 8. maddesinin ikinci fıkrasında da, bu Kanunun yayımı tarihinden önce işlenen bu Kanuna muhalefet kabahatlerinde, lehe hükümlerin uygulanması usulünün 5252 sayılı Kanunun 9. maddesi hükmüne göre yapılacağı belirtildiğinden, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, İstanbul 7. İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile, Büyükçekmece 2. Sulh Ceza Mahkemesince verilen 18.7.2013 gün ve D.İş:2012/2097 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç: Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle, İstanbul 7. İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile, Büyükçekmece 2. Sulh Ceza Mahkemesince verilen 18.7.2013 gün ve D.İş:2012/2097 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 21.10.2019 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Hicabi DURSUN	Üye Şükrü BOZER	Üye Mehmet AKSU	Üye Birol SONER
	Üye Aydemir TUNÇ	Üye Nurdane TOPUZ	Üye Ahmet ARSLAN